

*Г. В. Єсюніна,
м. Хмельницький*

ДОСВІД ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ДЛЯ ПОПУЛЯРИЗАЦІЇ КРАЄЗНАВЧОГО ФОНДУ ХМЕЛЬНИЦЬКОЇ МІСЬКОЇ ЦБС

У статті висвітлюється досвід використання інформаційних технологій для популяризації краєзнавчого фонду Хмельницької міської ЦБС, подані відомості про розділи та сторінки сайту Хмельницької міської ЦБС, акцентовано увагу на їх краєзнавчій складовій.

Ключові слова: інформаційні технології, сайт, краєзнавство, бібліотека, Хмельницька міська ЦБС.

Основною вимогою бібліотеки як центру регіональної інформації є повнота та якість краєзнавчих фондів. Адже краєзнавство є ефективним засобом патріотичного виховання й формування самосвідомості місцевого населення.

Щоб відповідати сучасним реаліям, Хмельницька міська ЦБС використовує різні методи популяризації краєзнавчих матеріалів, але практика показує, що сьогоденний користувач прагне отримувати інформацію оперативно.

Таку можливість в сучасних умовах дає використання інформаційних технологій, а гарним прикладом цього є сайт Хмельницької міської ЦБС (www.cbs.km.ua), який існує з вересня 2011 року. Він переможець конкурсу бібліотечних Інтернет-сайтів у номінації «Кращий сайт районної/міської централізованої бібліотечної системи (ЦБС) та філії районної/міської ЦБС» у 2014 році, організаторами якого є Українська бібліотечна асоціація і Міністерство культури України. І ця перемога здобута вдруге

Для зручності пошуку краєзнавча інформація групується у розділі «**Наше місто**» [4], який має три підрозділи:

- «Ми знаємо про Хмельницький все»;
- «Ім'я в історії міста»;
- «Почесні громадяни».

Інформація в розділі представлена як науково-інформаційна і подається у реферативній формі. Особливої уваги заслуговує підрозділ «**Ми знаємо про Хмельницький все**» [3]. У ньому зібрані найбільш цікаві факти з історії міста Хмельницького та багато корисної інформації з посиланнями на джерела. Це приваблює не лише жителів та гостей міста, але й дослідників обласного центру.

Сама інформація викладена у вигляді різних проєктів, де продумуються найменші дрібнички, враховуючи найвибагливіші смаки відвідувачів сайту. Вже сама назва веб-сторінки в проєкті дає уяву про добірку:

- «Паспорт міста Хмельницького»;
- «Звідки походить назва міста»;
- «Герб міста»;
- «Ім'я Богдана Хмельницького і місто над Бугом»;
- «Найважливіші віхи розвитку міста»;
- «Хмельницький торговий»;
- «З історії благоустрою Проскурова»;
- «Цікаво знати, що...»;

- «Книга рекордів Хмельницького»;
- «Уперше на Поділлі»;
- «Уперше в Україні»;
- «Єдиний в Україні».

Протягом останніх років в Україні спостерігається помітне зближення краєзнавства з туризмом, який сприяє поширенню результатів краєзнавчих пошуків. З метою належної промоції туристичного та культурного потенціалу міста Хмельницького у проєкті «**Туризм для всіх**» було створено наступні веб-сторінки:

- «Мандруємо Хмельницьким разом»;
- «Найцікавіші пам'ятники м. Хмельницького»;
- «Металеві скульптури Миколи Мазура»;
- «Історична довідка».

Така інформація дає змогу туристові ще до подорожі або під час неї знайти детальний опис пам'яток, а бібліотекарі, завдяки інформаційним технологіям, ефективно пропагують краєзнавчу літературу через віртуальні книжкові виставки та опис використаних джерел.

У проєкті «**Тобі, Хмельницький, пісня мого серця**» зібрані матеріали з історії та про сучасність мікрорайонів рідного міста.

Аби познайомити користувачів з культурно-мистецьким життям обласного центру, на сайті Хмельницької міської ЦБС відкриті віртуальні сторінки яскравого проєкту «**Мистецький вернісаж**», де шанувальники творчості митців різних жанрів можуть прочитати про:

- «Хмельницький муніципальний естрадно-духовий оркестр»;
- «Перший в Україні колектив мажореток»;
- «Хмельницький академічний муніципальний камерний хор»;
- «Хмельницький міський монотеатр «Кут».

У метушливих буднях губляться сліди історії. З кожним роком усе важче відтворювати найпам'ятніші події у житті, прізвища відомих людей та їх досягнення. Вони «стираються», наче на чутливій фотоплівці. Така вже властивість людської пам'яті.

Оскільки звання «Почесний громадянин міста Хмельницького» є найвищою відзнакою територіальної громади міста, то закономірним стало створення на сайті підрозділу «**Почесні громадяни**» [5], де зібрані матеріали про всіх, хто має видатні заслуги і зробили великий особистий внесок у розвиток міста, культуру, мистецтво, науку, освіту, охорону здоров'я, спорт та інші види діяльності, чия багаторічна виробнича, благодійницька, громадська та інша діяльність отримала широке визнання серед мешканців Хмельницького. А їх у нас чимало: Атаманюк Григорій Сергійович, Белаш Олена Леонідівна, Боценюк Степан Миколайович, Бухал Іван Васильович, Гаврик Юрій Олексійович, Горбанчук Юхим Онуфрійович, Гурєв Юрій Іванович, Корбут Анатолій Миколайович, Мазур Микола Іванович, Мацьоха Михайло Маркович, Мерлені Ірина Олексіївна, Нагорний Сергій Вікторович, Олексієнко Борис Миколайович, Романенко Олександр Хомич, Сілін Радомир Іванович, Солтик Олександр Іванович, Царькова Дагмара Вільгельмівна, Чекман Михайло Костянтинович, Черно Пилип Олексійович, Шабатура Любова Адамівна, Швець Володимир Федорович, Шоханов Андрій Георгійович.

Заслугує на увагу й підрозділ «**Ім'я в історії міста**» [1]. Тут можна знайти інформацію про тих, хто невтомною, подвижницькою працею збагачує науку, втілює в життя прогресивні ідеї, чий творчі здобутки формують світогляд і привертають нашу увагу до найкращих надбань людства. Саме вони прославляють місто Хмельницький не лише в Україні, а й в усьому світі. Це: Вигодівський

Павло, Зеньковський Василь Васильович, Косарева Ніна Сергіївна, Мазур Богдан Миколайович, Мазур Микола Іванович, Мельничук Микола Леонтійович, Місевич Костянтин Федорович, Нікітюк Людмила Іванівна, Павлович Яків Мар'янович, Павловський Михайло Антонович, Федоров Святослав Миколайович.

Відзначимо, що вичерпні матеріали про деякі особистості можна знайти лише на сайті Хмельницької міської ЦБС.

Всі підрозділи та проекти «**Нашого міста**» об'єднує загальна риса – за рахунок використання великої кількості світлин, сторінки виглядають яскраво, привабливо та естетично.

Краєзнавча сфера – це багатоаспектна діяльність, спрямована на виховання у користувачів широкого світогляду, збагачення духовного світу й формування особистості. Бібліотекарями проводиться глибока та змістовна робота з питань популяризації імен місцевих літераторів, чиє покликання – нести красу слова через любов до рідної землі. З цією метою на сайті був створений підрозділ «**Літератори Поділля**» [2], де висвітлюється біографія та творчий доробок таких майстрів пера, як Брилінського Дмитра Михайловича, Ванжули Олександри Семенівни, Греха Олександра Васильовича, Ісаєнко Галини Йосипівни, Карася Петра Прокоповича, Лисайчук Марії Олексіївни, Лихогляд Ольги Захарівни, Магери Миколи Никаноровича, Мачківського Миколи Антоновича, Міхалевського Віталія Цезарійовича, Пугачова Володимира Григоровича, Радушинської Оксани Петрівни, Савчука Петра Миколайовича.

Інформація про названих письменників та поетів може бути цікава для дослідникам літературного краєзнавства Хмельниччини.

Взагалі потрібно додати, що краєзнавчий фонд накопичується роками і збирати його складно. Але ось що ми отримали: оскільки тематика зібраного на сайті матеріалу різноманітна, а зміст невичерпно багатий – вийшла своєрідна маленька енциклопедія життя як мешканців Хмельницького, так і його історії. Залишається лише додати, що живуть культурні традиції, міські книгозбірні продовжують залишатись джерелом знань і духовності у місті Хмельницькому. А інформаційні технології наповнюють його новим змістом, створюючи позитивний імідж бібліотек.

Список використаних джерел:

1. Ім'я в історії міста [Електронний ресурс] // Хмельницька міська централізована бібліотечна система. – Режим доступу: http://cbs.km.ua/index.php?dep=1&dep_up=80&dep_cur=113.
2. Літератори Поділля [Електронний ресурс] // Хмельницька міська централізована бібліотечна система. – Режим доступу: http://www.cbs.km.ua/index.php?dep=1&dep_up=140&dep_cur=271.
3. Ми знаємо про Хмельницький все [Електронний ресурс] // Хмельницька міська централізована бібліотечна система. – Режим доступу: http://www.cbs.km.ua/?dep=1&dep_up=80&dep_cur=109.
4. Наше місто [Електронний ресурс] // Хмельницька міська централізована бібліотечна система. – Режим доступу: http://cbs.km.ua/index.php?dep=1&dep_up=0&dep_cur=80.
5. Почесні громадяни [Електронний ресурс] // Хмельницька міська централізована бібліотечна система. – Режим доступу: http://cbs.km.ua/index.php?dep=1&dep_up=80&dep_cur=126.

The article includes information about website's sections and pages. The main topic is about regional studies.

Key words: *informative technologies, website, regional studies, library, Khmelnitsky central library system.*

Отримано: 24.02.2015